

Vystúpenie k témam blokov 1 a 2 pred prestávkou.

V mojom vystúpení sa chcem vyjadriť najmä k téme

Význam PKO z hľadiska histórie a architektonicko-historickej hodnoty:

Areál, postavený na účely medzinárodného výstavniska Dunajské veľtrhy v Bratislave (vybudovaný 1943-1948), funkčne zmenený (konvertovaný) neskôr na Park kultúry a oddychu (cca 1952-1954), poukazuje na **taký istý postup** zhodnocovania halových priestorov ako sa to deje v súčasnosti (Essen, Dortmund, Bochum a mnoho iných miest).

- Na základe toho môžeme opodstatnene považovať konverziu pôvodne výstavnického areálu na účely PKO za **priekopnícky čin**. Okrem **slovenského prvenstva** prvého „kamenného“ veľtržného areálu má tento architektonický súbor aj **minimálne stredo európske prvenstvo** v konverzii areálu s pôvodne iným určením na **kultúrne a voľnočasové zariadenie**.¹
- Pôvodný projekt areálu je **premýšlený koncepčný projekt**, ktorý vychádzal z podrobného poznania podobných zariadení v iných európskych veľtržných centrách². Z toho vyplýva aj jeho **veľkorysá koncepcia a kvalitné architektonické parametre**, ktoré nemusia popierať ani po zmene účelu svoj industriálny (resp. technický) rodokmeň. Nie sú to žiadne bezvýznamné stavby z periferie architektonickej tvorby, ale dielo, ktoré malo za cieľ reprezentovať nielen svojou funkciou, ale aj výrazom hlavné mesto. **Poloha areálu** na Dunajskom nábreží bola s týmto poslaním **kongeniálna** a zostala spolu s areálom Lafranconi **urbanisticky najpresvedčivejším vkladom architektonickej moderny 20. storočia v panoráme mesta**. Architektonické úpravy (súvisiace s konverziou na PKO) túto koncepciu opäť naplnili zmysluplnou funkciou a tieto za 60 rokov ďalšej koexistencie splynuli v novú architektonickú a funkčnú entitu – **park kultúry a oddychu**. Kvalitný súbor jeho budov sa nielen **zachoval**, ale tím aj **získal**: má **náplň**, má **históriu**, má **imidž** a verejnosť má k nemu **vzťah**.
- Takéto **hodnoty sa nezhadzujú**, ale **chránia**, pretože predstavujú jednu z **najvzácnejších kvalít životného prostredia** a pretože zohrávajú vo vedomí obyvateľov mesta oveľa závažnejšiu úlohu, než sa zdá navonok. Operovanie protiargumentmi typu „komunistická“ alebo „bezpečná stará schátralá barabizňa“ patrí možno k názorovej výbave ľudí s tendenčným alebo veľmi úzkym rozhľadom, no rozhodne na nich nemôžu zotrvať ľudia, ktorí majú vplyv na kultúru a verejné veci mesta.
- V nadväznosti na predchádzajúce konštatovania treba pripomenúť všeobecne, no **najmä architektonickej obci**, že tento areál už naprojektovaný **bol** a je to dielo **uzavreté**, tvoriace organický **súbor** a je **neoddeliteľné** od svojho prostredia. Tak zásadné dielo staršej generácie tvorcov by práve bratislavskí architekti mali **hájiť a vážiť si ho**, tak ako si vážia svoje dielo, alebo súčasné architektonické trendy, ktoré sú **ich** vlastnou výpovednou rečou. **PKO je dobrý tak, ako je a tam, kde je**. Nemožno z neho ani odoberať a ponechávať len „kvalitnejšiu časť“ – robiť z neho

¹ Voľne podľa Husák, V.: „Téma – industriálne dedičstvo“, s. 43. In: Kultúrne dedičstvo a hospodárstvo. Zborník z konferencie usporiadanej v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2010. Bratislavský samosprávny kraj v spolupráci s Academiou Istropolitanou Novou, Bratislava 2010, s. 30-55.

² Obsiahlu porovnávaciu štúdiu projektu areálu Dunajských veľtrhov s európskymi veľtržnými areálmi od Ing.arch.K.Grossa pozri v časopise Slovenský staviteľ č. 1-2 z r. 1940.

amputované torzo pod sklom – pôvodca takýchto zásahov do cudzieho diela sa tým znižuje na úroveň jeho ničiteľa. Niet skutočných dôvodov, aby do PKO viditeľne zasahovala „dnešná doba“, či dokonca aby sa z neho robil kultúrny stánok „na úrovni hodnej 21. storočia“. (Pýtam sa: Čiže na úrovni priepastných protikladov, ktoré zmietajú našou dobou? Vie niekto, ktorá je tá správna úroveň 21. storočia hodná nasledovania? Uvedomujeme si, že teraz, na samom začiatku 21. storočia je to prázdna alebo prinajmenšom nenaplniteľná floskula?). Ak „ľudový“ budeme zástupne vnímať ako „neexkluzívny“, **neprekáža, ak PKO zostane „ľudovejším“** v porovnaní s inými exkluzívnejšími (alebo len zdanlivo exkluzívnejšími) zariadeniami – možnosť výberu tu môže a má zostať zachovaná. **Stavby 21. storočia nech sa stavajú inde, nie tam, kde už stojí PKO.** Starý areál PKO potrebuje **obnovu v zmysle údržby**, čo je iste málo atraktívna, ale **jediná potrebná** služba v záujme jeho ďalšej uspokojivej činnosti. Všetko ostatné je v prípade PKO **špekulácia a hazard**, ktoré vedú k zničeniu jeho skutočných hodnôt.

- O účelnosti a úspešnosti konverzie areálu Dunajských veľtrhov na Park kultúry a oddychu sa presvedčilo už niekoľko generácií Bratislavčanov i mimobratislavských a zahraničných návštevníkov a známa je i jeho dlhodobá ekonomická efektívnosť. Keby nedošlo k **nekalým obchodom** s jeho územím, bol by si PKO na svoju obnovu hádam už aj sám zarobil a ďalej **mohol prosperovať** ako univerzálne kultúrno-spoločenské zariadenie. Žiadne problémy okolo neho by neexistovali, nebyť absurdného zneužívania právneho systému osobami postavenými v minulých volebných obdobiach do funkcie **volených zástupcov občanov a zodpovedných za riadenie vecí verejných** tohto mesta. Toto neblahé dedičstvo musí terajší Magistrát **rázne riešiť**.
- **Hlas verejnosti** – dúfajme, že magistrát že sa nebude rozhodovať o ďalšom postupe v kauze PKO len na základe výsledkov pripravovanej verejnej ankety. Nech dopadne anketa ako dopadne, **vytrvalé úsilie verejnosti o záchranu PKO je tu od roku 2005** (odhliadnuc od intenzity tohto úsilia, ktoré pochopiteľne malo a má svoje amplitúdy, pretože inak to u verejnosti nemôže byť). **Nepoužiť a nevyužiť tento argument v celej jeho váhe by bola fatálna chyba.**